

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Tomáše Langáška (soudce zpravodaj), soudce JUDr. Petra Průchy a soudkyně Mgr. Jany Brothánkové v právní věci žalobce: **P. N.**, zastoupený Mgr. Tomášem Veselským, advokátem, se sídlem Korunní 1077/31, Mariánské Hory, Ostrava, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, týkající se žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 8. března 2017, č. j. X, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 13. prosince 2017, č. j. 20 Ad 19/2017 – 27,

takto:

I. Kasační stížnost žalobce **se zamítá**.

II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalované **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

IV. Ustanovenému zástupci žalobce **se nepřiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů.

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobci byl v roce 2014 přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně zapříčiněnou následky úrazu, kdy jako řidič kamionu seskakoval z kabiny a zaklínily se mu obě nohy mezi kolo a obrubník, přičemž si po pádu poranil oba bérce.

[2] Ke dni 26. října 2016 došlo na základě posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava č. j. LPS/2016/5620-OV-CSSZ ke změně stupně invalidity žalobce na první stupeň s tím, že předcházející posudkový závěr byl výrazně nadhodnocený. Jako rozhodující příčina dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce s nejvýznamnějším dopadem na pokles jeho pracovní schopnosti bylo vyhodnoceno zdravotní postižení uvedené v kapitole XV (Funkční poruchy, postižení po úrazech, operacích), oddílu B (Postižení končetin), položce 13b (Funkční postižení po zlomeninách kostí dolní končetiny – středně těžké postižení funkce končetiny) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Pro toto postižení byla stanovena míra poklesu pracovní schopnosti 35 %, beze změny ve smyslu § 3 vyhlášky.

[3] Žalovaná proto rozhodnutím ze dne 2. ledna 2017, č. j. R-2.1.2017-429/710 630 5536, rozhodla o snížení výše invalidního důchodu žalobce pro invaliditu třetího stupně na invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, tedy na částku 5 320 Kč měsíčně, a to od 8. ledna 2017. Na základě námitek žalobce proti tomuto rozhodnutí provedla žalovaná nové posouzení jeho zdravotního stavu a dospěla ke stejnému závěru, jako v řízení v prvním stupni, tedy že žalobce je invalidní v prvním stupni. Lékař České správy sociálního zabezpečení Ostrava sice s ohledem na schopnost žalobce využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti a na jeho schopnost pokračovat v předchozí výdělečné činnosti nebo na schopnost rekvalifikace navýšil míru poklesu pracovní schopnosti žalobce podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity o 10 % (tedy na 45 %), to však nemá vliv na výsledný posudkový závěr. Postižení žalobce nelze hodnotit jako těžké, jeho pracovní schopnost i schopnost rekvalifikace je zachována, i když není schopen práce trvale ve stoji či práce spojené s delší chůzí. Žalovaná proto námitky žalobce v záhlaví označeným rozhodnutím zamítla.

[4] Žalobce podal proti rozhodnutí žalované o námitkách žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále jen „krajský soud“). Žalobce odkazoval na znalecký posudek vypracovaný znalcem v oboru zdravotnictví MUDr. Z. Š., z něhož vyplývá, že jeho zdravotní postižení je závažnější, než tvrdí žalovaná. Krajský soud si vyžádal posudek o zdravotním stavu žalobce a zhodnocení poklesu jeho pracovní schopnosti u Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“), která potvrdila dosavadní závěry, že žalobce byl v době vydání napadeného rozhodnutí invalidní v prvním stupni. Tento posudek považoval krajský soud za stěžejní důkaz. PK MPSV byla obsazena v souladu se zákonem a její závěry odpovídají odborným vyšetřením, z nichž vycházela. K námitce žalobce krajský soud zdůraznil, že úkolem PK MPSV není posuzovanou osobu vyšetřit, nýbrž posoudit její zdravotní stav a pracovní schopnosti. Žalobcem předložený posudek nebyl vypracován znalcem z oboru posudkového lékařství, což je specializovaný atestační obor. MUDr. Z. Š. tedy nebyl oprávněn hodnotit zdravotní stav žalobce podle vyhlášky o posuzování invalidity a ani tak nečinil. PK MPSV však jeho zjištění vzala v úvahu. Výslech znalce nepovažoval krajský soud za nutný. Na závěr krajský soud poznamenal, že při určování míry poklesu pracovní schopnosti se vychází z objektivně zjištěného zdravotního stavu posuzované osoby, nikoli z jejích subjektivních pocitů.

II. Kasační stížnost a průběh řízení o ní

[5] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (dále též „stěžovatel“) včas kasační stížnost, jíž se domáhá zrušení tohoto rozhodnutí a vrácení věci krajskému soudu k dalšímu řízení. Stěžovatel namítal, že krajský soud postupoval nesprávně, když při posouzení jeho zdravotního stavu vycházel výhradně ze závěrů posudku PK MPSV a nezohlednil dostatečně další důkazy, především stěžovatelem předložený znalecký posudek vypracovaný MUDr. Z. Š., znalcem v oboru zdravotnictví, odvětví chirurgie se specializací traumatologie pohybového ústrojí, a odvětví ortopedie. Tento znalec prostudoval veškerou zdravotní dokumentaci stěžovatele, vyšetřil jej a popsal jeho zdravotní stav jako těžké postižení s podstatně omezenou schopností až neschopností chůze a stání, neschopností přenášení a manipulace s předměty a neschopností statické a mechanické zátěže. PK MPSV měla tento znalecký posudek k dispozici, nicméně se s ním žádným způsobem nevypořádala a nevysvětlila, proč se její závěry od závěrů znalce tak výrazně liší, neodstranila tedy pochybnosti o zdravotním stavu stěžovatele. Stěžovatel zdůraznil, že stěžejním důkazem pro rozhodnutí soudu může být jen takový posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, tedy který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi.

[6] Stěžovatel trvá na tom, že krajský soud měl vyslechnout znalce MUDr. Z. Š. Argument, že nejde o znalce v oboru posudkové lékařství, neobstojí, neboť jde o odborníka v oblasti ortopedie, což je specializace rozhodující pro objektivní zhodnocení zdravotního stavu stěžovatele. Posudek od znalce z oboru posudkové lékařství byl stěžovateli z důvodu časové vytíženosti znalce odepřen.

[7] Od roku 2014, kdy byl stěžovatel shledán invalidním ve třetím stupni, se jeho zdravotní stav nijak nezlepšil, je trvalý. Stěžovatel není schopen samostatné chůze bez berlí, jeho chůze je kolísavá a nejistá. Po dalším ležení či sezení je nucen obě nohy rozcvičovat a není schopen vstát bez pomoci druhé osoby. Každý den stěžovatel zažívá velké bolesti obou nohou, navíc očekává další operace z důvodu výměny kyčlí a kolenních kloubů. Závěr, že může pracovat pouze s mírným omezením, je pro něj proto nepochopitelný. Stěžovatel je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, z důvodu nepříznivého zdravotního stavu mu však nikdo práci nenabídl. V závěru kasační stížnosti stěžovatel připomněl, že má ukončené základní vzdělání a celý život pracoval jako řidič kamionu. Práci v tomto oboru, stejně jako v jakémkoli jiném odvětví, však jeho zdravotní stav vylučuje.

[8] Společně s kasační stížností požádal stěžovatel o osvobození od soudních poplatků. K tomu Nejvyšší správní soud podotýká, že řízení ve věcech důchodového pojištění jsou podle § 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, od poplatkové povinnosti osvobozena, což se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti [§ 11 odst. 3 písm. e) citovaného zákona]. Žádost stěžovatele je proto bezpředmětná.

[9] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že krajský soud postupoval zcela v souladu s právními předpisy. PK MPSV ve svém posudku dostatečně zohlednila stěžovatelovy zdravotní problémy i míru poklesu jeho pracovní schopnosti, přičemž uzavřela, že se jedná o invaliditu prvního stupně. Žalovaná se proto zcela ztotožňuje

s právním hodnocením krajského soudu a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl.

[10] Nejvyšší správní soud zaslal vyjádřením žalované stěžovateli k případné replice, ten na ně již nijak nereagoval.

[11] Dne 20. února 2018 obdržel Nejvyšší správní soud žádost stěžovatele o ustanovení zástupce z řad advokátů, v níž stěžovatel uvedl, že mu jeho majetkové poměry nedovolují úhradu nákladů právního zastoupení. Společně s žádostí stěžovatel zaslal vyplněný formulář *Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech fyzické osoby pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce*.

[12] Dotazem na advokáta, který stěžovatele doposud zastupoval na základě plné moci, Nejvyšší správní soud zjistil, že tento advokát plnou moc stěžovateli vypověděl.

[13] Usnesením ze dne 27. února 2018, č. j. 6 Ads 23/2018 - 34, ustanovil Nejvyšší správní soud stěžovateli zástupcem Mgr. Tomáše Veselského, advokáta, se sídlem Korunní 1077/31, Mariánské Hory, Ostrava.

III. Posouzení kasační stížnosti Nejvyšším správním soudem

[14] Nejvyšší správní soud dále posoudil kasační stížnost a dospěl k závěru, že není důvodná.

[15] Podle § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), soud při přezkoumání rozhodnutí vychází ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.

[16] Podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, je pojištěnec invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Podle § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla a) nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, b) nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, c) nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění platí, že při určování poklesu pracovní schopnosti se vychází ze zdravotního stavu pojištěnce doloženého výsledky funkčních vyšetření; přitom se bere v úvahu, a) zda jde o zdravotní postižení trvale ovlivňující pracovní schopnost, b) zda se jedná o stabilizovaný zdravotní stav, c) zda a jak je pojištěnec na své zdravotní postižení adaptován, d) schopnost rekvalifikace pojištěnce na jiný druh výdělečné činnosti, než dosud vykonával, e) schopnost využití zachované pracovní schopnosti v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 35 % a nejvíce o 69 %, f) v případě poklesu pracovní schopnosti nejméně o 70 % též to, zda je pojištěnec schopen výdělečné činnosti za zcela mimořádných podmínek.

[17] Posouzení míry poklesu pracovní schopnosti a stanovení dne vzniku invalidity je otázkou odbornou, medicínskou (invalidní důchod je podmíněný dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem), a rozhodnutí soudu tak závisí především na odborném

lékařském posouzení. Správní soud si proto nemůže učinit úsudek o této otázce sám. Podle § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, posuzuje zdravotní stav a pracovní schopnost občanů pro účely přezkumného řízení soudního ve věcech důchodového pojištění Ministerstvo práce a sociálních věcí, které za tímto účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Posudkové komise jsou oprávněny posoudit pokles pracovní schopnosti a zaujmout posudkové závěry o invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Posudkové řízení je specifickou formou správní činnosti (srov. § 16a zákon a organizaci a provádění sociálního zabezpečení) spočívající v posouzení zdravotního stavu občana a některých důsledků z něj vyplývajících pro oblast sociálního zabezpečení a důchodového pojištění. Jde o postup posudkového orgánu, jehož hlavním obsahem je posudková činnost, která předpokládá vedle odborných lékařských znalostí též znalosti z oboru posudkového lékařství. I tyto posudky nicméně hodnotí soud jako každý jiný důkaz podle zásad upravených v ustanovení § 77 odst. 2 s. ř. s. a v případě potřeby může zejména uložit též zpracování posudku soudem ustanoveným znalcem z oboru posudkového lékařství. Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. Posudkový závěr by měl být náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity závisí především.

[18] Správní soud tedy sám zdravotní stav žadatele o invalidní důchod nepřezkoumává. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o správní žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity a změny jejího stupně, resp. v řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu, ověřuje pouze to, zda posudek příslušné posudkové komise, o nějž se správní rozhodnutí, resp. rozsudek opírá, je úplný a přesvědčivý (test úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku – srov. konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu, např. rozsudek ze dne 25. září 2003 č. j. 4 Ads 13/2003-54, z poslední doby např. rozsudek ze dne 3. dubna 2013, č. j. 6 Ads 158/2012 - 24, a mnohé jiné), případně – namítal-li to žalobce – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (test řádného složení posudkové komise).

[19] V nyní posuzovaném případě stěžovatel výslovně nezpochybnil, že by příslušná posudková komise MPSV, o jejíž závěry opřel krajský soud svůj kasační stížností napadený rozsudek, byla obsazena nesprávně, a ani ze spisů nic takového neplyne (v obou případech byl přítomen lékař – ortoped). Nejvyšší správní soud se proto bude zabývat otázkou, zda posudky PK MPSV obstojí v testu úplnosti, přesvědčivosti a správnosti.

[20] Požadavek úplnosti, přesvědčivosti a správnosti posudku spočívá v tom, že se posudková komise musí vypořádat se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především s těmi, které posuzovaný namítá, a musí své posudkové závěry náležitě odůvodnit. Z posudku musí být zřejmé, že zdravotní stav posuzovaného byl komplexně posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace i s přihlédnutím ke všem jím tvrzeným obtížím, aby nevznikly pochybnosti o úplnosti a správnosti klinické diagnózy. V posudku musí být dále uvedeno, zda zjištěný zdravotní stav zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, a pokud ano, které zdravotní postižení bylo vzato za jeho rozhodující příčinu v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je více

zdravotních potíží (§ 2 odst. 3 vyhlášky o posuzování invalidity). Jednotlivé hodnoty procentní míry poklesu pracovní schopnosti stanovené pro jednotlivá zdravotní postižení se přitom nesčítají, procentní míra poklesu pracovní schopnosti se stanoví podle tohoto zdravotního postižení se zřetelem k závažnosti vlivu ostatních zdravotních postižení na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu se považuje takové zdravotní postižení, které má nejvýznamnější dopad na pokles pracovní schopnosti pojištěnce. Procentní míru poklesu pracovní schopnosti tedy komise vyhodnotí podle charakteru zdravotního postižení na základě vyhlášky o posuzování invalidity, přičemž zdravotní postižení podřadí podle jeho druhu a intenzity pod příslušnou kapitolu, oddíl a položku přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, a současně odůvodní stanovenou míru poklesu pracovní schopnosti v rámci zde stanoveného rozpětí, včetně případného navýšení podle § 3 této vyhlášky.

[21] Na žádost krajského soudu provedla posudkové zhodnocení PK MPSV v Ostravě dne 8. listopadu 2017. Stěžovatel i jeho zástupce byli při vyšetření před PK MPSV osobně přítomni a zdravotní stav stěžovatele byl přešetřen členem komise, lékařem – ortopedem. PK MPSV dospěla k závěru, že stěžovatel byl k datu vydání rozhodnutí žalované následkem úrazu ze dne 11. května 2013 invalidní podle § 31 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Šlo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, nikoli o invaliditu druhého nebo třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) nebo c) tohoto zákona. Pracovní schopnost stěžovatele poklesla z důvodu nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 %, nikoli však o více než 49 %. Za rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu s nejvýznamnějším dopadem na pokles pracovní schopnosti stěžovatele k datu rozhodnutí žalované o námitkách PK MPSV označila postižení uvedené v kapitole XV (Funkční poruchy, postižení po úrazech, operacích), oddílu B (Postižení končetin), položky 13b (Funkční postižení po zlomeninách kostí dolní končetiny – středně těžké postižení funkce končetiny, značná deformita bérce nebo stehna, svalové atrofie, značné omezení funkce končetiny, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi) vyhlášky o posuzování invalidity, pro něž stanovila míru poklesu pracovní schopnosti 35 %, což je horní hranice vyhláškou stanoveného procentního rozpětí. Vzhledem k charakteru předchozího povolání stěžovatele a neschopností v něm pokračovat PK MPSV navýšila míru poklesu pracovní schopnosti stěžovatele o 10 % na výsledných 45 %. PK MPSV rovněž uvedla, že v případě stěžovatele nejsou splněna posudková kritéria pro hodnocení dle položky kapitoly XV, oddílu B, položky 13c vyhlášky o posuzování invalidity, neboť nelze konstatovat těžké funkční postižení se značným omezením kloubů v končetinách, tj. s hodnotami kolem poloviny rozsahu včetně nosných kloubů a méně, nebyly zjištěny kloubní ankylosy, parézy či plegie, ani ztráta opěrné funkce končetin či bipedální lokomoce.

[22] PK MPSV tedy zdravotní stav stěžovatele posoudila zcela shodně jako lékař České správy sociálního zabezpečení Ostrava, z jehož posudku vycházela žalovaná v napadeném rozhodnutí.

[23] Nejvyšší správní soud konstatuje, že PK MPSV vycházela z úplné zdravotnické dokumentace stěžovatele (zdravotnická dokumentace praktické lékařky MUDr. R. F., nález MUDr. F. ze dne 24. května 2016, chirurgie MUDr. V. ze dne 24. května 2016, ortopedie MUDr. J. ze dne 14. září 2016, profesní dotazník ze dne 25. května 2016) i ze

znaleckého posudku z odvětví chirurgie vypracovaného MUDr. Z. Š. dne 28. dubna 2017, který v řízení před krajským soudem předložil stěžovatel. PK MPSV zjištění MUDr. Š. ve svém posudku podrobně rekapitulovala a při posouzení zdravotního stavu stěžovatele je zohlednila. Nejvyšší správní soud však zdůrazňuje, že MUDr. Š. se ve svém znaleckém posudku nezabýval posouzením zdravotního stavu stěžovatele v kontextu vyhlášky o posuzování invalidity (vzhledem ke své specializaci ani nemohl), pouze objektivně konstatoval zjištěné zdravotní potíže stěžovatele. Nejvyšší správní soud souhlasí s krajským soudem, že posudkové lékařství je specializované medicínské odvětví (srov. část I bod 42 přílohy č. 2 k vyhlášce č. 185/2009 Sb., o oborech specializačního vzdělávání lékařů, zubních lékařů a farmaceutů a oborech certifikovaných kurzů) a podřazení zjištěného zdravotního postižení pod příslušnou položku vyhlášky o posuzování invalidity může provést pouze odborník z této oblasti; jeho činnost nemůže nahradit soud, ale ani lékař s jinou specializací, který nemá odborné předpoklady pro hodnocení zdravotního stavu stěžovatele podle vyhlášky o posuzování invalidity. Nelze tak souhlasit se stěžovatelem, že závěry PK MPSV jsou v rozporu se znaleckým posudkem MUDr. Š., neboť to byla až PK MPSV, která zdravotní obtíže stěžovatele spojila s procentuálně vyjádřeným poklesem jeho pracovní schopnosti dle vyhlášky o posuzování invalidity. PK MPSV též podrobně odůvodnila, proč nestanovila vyšší míru poklesu pracovní schopnosti žalobce (nelze konstatovat těžké funkční postižení se značným omezením kloubů v končetinách, tj. s hodnotami kolem poloviny rozsahu včetně nosných kloubů a méně, nebyly zjištěny kloubní ankylosy, parézy či plegie, ani ztráta opěrné funkce končetin či bipedální lokomoce). Žádné z uvedených postižení přitom ve znaleckém posudku uvedeno není. Nutno též opět zdůraznit, že člen posudkové komise, jímž byl lékař se specializací ortopedie, stěžovatele osobně prohlédl se závěrem, že jeho chůze je sice opatrná, nicméně je schopen volně usednout a vstát. Také zpráva z traumatologického vyšetření ze dne 24. května 2016 uváděla, že stěžovatel je mobilní s oporou jedné francouzské hole na kratší vzdálenosti, na delší se dvěma holemi, přičemž vytrvalost chůze je omezena pro následky úrazu.

[24] Stěžovatel namítal, že od roku 2014, kdy mu byl přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně, se jeho zdravotní stav nijak nezlepšil. Nejvyšší správní soud v prvé řadě upozorňuje, že důvody pro snížení již přiznaného stupně invalidity je třeba přesvědčivě a úplně popsat v posudku zdravotního stavu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. listopadu 2012, č. j. 6 Ads 97/2012 - 28). Podle konstantní judikatury správních soudů existují tři okruhy příčin, jež mohou vést k přesvědčivému odůvodnění zániku nebo snížení stupně dříve přiznané invalidity – posudkově významné zlepšení zdravotního stavu, stabilizace zdravotního stavu spojená s adaptací například na poúrazovou situaci a dřívější posudkové nadhodnocení zdravotního stavu, tedy tzv. posudkový omyl (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. července 2003, č. j. 4 Ads 19/2003 - 48). Pro přesvědčivost posudkových závěrů je přitom nezbytné, aby v posudku uváděný důvod zániku nebo změny stupně invalidity byl zcela konkrétně a jednoznačně vysvětlen, neboť jen tak může soud získat potřebný skutkový základ pro správné posouzení věci.

[25] V případě stěžovatele došlo ke kombinaci druhé a třetí z uvedených příčin snížení stupně přiznané invalidity. PK MPSV ve svém posudku uvedla, že invalidita třetího stupně byla stěžovateli dříve přiznána za účelem rehabilitace, pro krátký časový odstup od operace

– tj. pro „*neukončené léčení, adaptaci a další stabilizaci*“, přičemž nyní je jeho stav stabilizovaný na stávající funkční úrovni. Již posudek Okresní správy sociálního zabezpečení Ostrava konstatoval, že posudkový závěr z roku 2014 byl výrazně nadhodnocený. V jistém smyslu preventivní přiznání vyššího stupně invalidity přitom byl postup ke stěžovateli vstřícný. V období bezprostředně následujícím po úrazu stěžovatele totiž nemuselo být zřejmé, jak závažné jeho zdravotní postižení nakonec bude. Lze proto předpokládat, že v této době byl jeho zdravotní stav hodnocen i s ohledem na hrozící komplikace, což vyústilo v přiznání invalidního důchodu pro invaliditu třetího stupně. S tím spojený invalidní důchod navíc mohl stěžovateli umožnit podstoupit kvalitnější (a finančně nákladnější) rehabilitaci. Avšak ve chvíli, kdy již byl zdravotní stav stěžovatele stabilizován, lze revizi dříve učiněných posudkových závěrů považovat za logickou a oprávněnou. Jak uvedl Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 7. srpna 2003, č. j. 3 Ads 7/2003 - 42, č. 198/2004 Sb. NSS (s odkazem na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 4. září 2002, č. j. 42 Ca 111/2002 - 16), důvodem pro snížení stupně přiznané invalidity „*nemusí být vždy jen zlepšení zdravotního stavu ve srovnání se stavem před jejím vznikem, ale i stabilizace zdravotního stavu ve srovnání se stavem před jejím vznikem, protože stabilizace dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu spojená s adaptací člověka na situaci vyvolanou například zdravotním postižením může vést k obnovení pracovní schopnosti ve vymezeném rozsahu*“.

[26] Nejvyšší správní soud konstatuje, že posudek vypracovaný PK MPSV je z obsahového hlediska bezvadný. Zdravotní stav stěžovatele byl posouzen na základě úplné zdravotnické dokumentace a s přihlédnutím ke všem tvrzeným obtížím. V posudku je uvedeno, že zjištěné postižení zakládá dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a v jakém rozsahu v jeho důsledku poklesla pracovní schopnost stěžovatele, a to v souladu s vyhláškou o posuzování invalidity. PK MPSV vysvětlila, proč stanovila míru poklesu pracovní schopnosti stěžovatele na horní hranici rozpětí stanoveného příslušnou položkou přílohy k vyhlášce i proč ji ještě zvýšila o 10 %. Znovu je třeba zopakovat, že PK MPSV též uvedla, proč stěžovatelovo zdravotní postižení zařadila pod příslušnou položku vyhlášky a nepovažovala je za závažnější.

[27] Krajský soud tedy nepochybil, když tento posudek označil za stěžejní důkaz pro své rozhodnutí. Jelikož závěr posudku PK MPSV zohlednil výsledky veškerých vyšetření, která stěžovatel doposud podstoupil, a nelišil se od posudkového závěru lékaře posudkové služby České správy sociálního zabezpečení Ostrava, neměl krajský soud důvod zadávat provedení srovnávacího posudku či znaleckého posudku z odvětví posudkového lékařství (ostatně stěžovatel to ani nenavrhoval). Nejvyšší správní soud znovu zdůrazňuje, že posouzení podřaditelnosti zdravotního stavu žalobce pod korespondující ustanovení vyhlášky, tzn. zhodnocení zdravotního stavu, určení rozhodujícího zdravotního postižení a přepočet procentní míry poklesu pracovní schopnosti, soud neprovádí, protože jde právě o ten typ odborné úvahy, jíž soud, který nedisponuje potřebnými medicínskými znalostmi z oboru posudkového lékařství, nečiní sám, ale vychází z důkazu posudkem příslušné posudkové komise.

[28] Nejvyšší správní soud odmítá jakkoli bagatelizovat zdravotní obtíže stěžovatele, které jej mohou pochopitelně v každodenním životě nepříjemným způsobem omezovat. To ostatně vyplývá ze všech doposud vypracovaných lékařských posudků, které

stěžovatele označily za invalidního, stěžovatel tedy trpí dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, který v nikoli zanedbatelném rozsahu omezuje jeho pracovní schopnost. Za dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav se přitom ve smyslu § 26 zákona o důchodovém pojištění považuje zdravotní stav, který omezuje tělesné, smyslové nebo duševní schopnosti pojištěnce významné pro jeho pracovní schopnost, pokud tento zdravotní stav trvá déle než 1 rok nebo podle poznatků lékařské vědy lze předpokládat, že bude trvat déle než 1 rok. Tento dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav stěžovatele však nebyl při objektivním posouzení tak závažný, aby snížil pracovní schopnost stěžovatele o více než 49 %. A jak správně poukázal krajský soud, to, že stěžovatel subjektivně vnímá své zdravotní postižení jako těžší, než jak je vyhodnotili posudkoví lékaři, nelze při hodnocení zdravotního stavu stěžovatele pro účely přiznání invalidního důchodu brát v úvahu.

IV. Závěr a náklady řízení

[29] Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že neshledal kasační stížnost důvodnou, pročež ji ve smyslu poslední věty § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl. Rozhodl tak bez jednání postupem podle § 109 odst. 2 s. ř. s.

[30] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalobce neměl úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná měla ve věci plný úspěch, nevznikly jí však žádné náklady nad rámec obvyklé úřední činnosti, a náhrada nákladů řízení se jí tudíž nepřiznává.

[31] Jak již bylo zmíněno v rekapitulační části tohoto rozsudku, Nejvyšší správní soud stěžovateli usnesením ze dne 27. února 2018, č. j. 6 Ads 23/2018 - 34, ustanovil zástupcem Mgr. Tomáše Veselského, advokáta. Hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce hradí stát (§ 35 odst. 9 s. ř. s.). Zástupce stěžovatele nicméně po svém ustanovení soudem neučinil žádný úkon právní služby, a odměna za zastupování ani náhrada hotových výdajů mu tudíž nenáleží.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 14. března 2018

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu